

Müzik Öğretmeni Adaylarının Öğretmenlik Mesleğine Yönelik Tutumları

Attitudes of Music Teacher Candidates towards the Profession of Teaching

Damla BULUT¹

¹Niğde Üniversitesi, Eğitim Fakültesi, Müzik Eğitimi Anabilim Dalı, dbulut@nigde.edu.tr

ÖZET

Araştırmada, müzik öğretmeni adaylarının öğretmenlik mesleğine yönelik tutumlarının tespit edilmesi ve bu tutumların üniversite, sınıf, lise türü ve cinsiyet değişkenleri açısından incelenmesi amaçlanmıştır. Araştırma tarama modelinde desenlenmiş, ilgili veriler kaynak taraması yapılarak ve örneklem grubuna “Öğretmenlik Mesleğine Yönelik Tutum Ölçeği” uygulanarak elde edilmiştir. Elde edilen bulgular doğrultusunda müzik öğretmeni adaylarının öğretmenlik mesleğine yönelik tutumlarının genel olarak olumlu olduğu ancak, öğretmenlik mesleğinde başarı için gerekli olan çalışmalara ve bu mesleğin çalışma şartları ile günümüzdeki toplumsal statüsüne yönelik tutumlarında olumsuzluklar bulunduğu tespit edilmiştir. Müzik öğretmeni adaylarının öğretmenlik mesleğine yönelik tutumlarının mezun olunan lise türüne ve cinsiyete göre anlamlı farklılık gösterdiği sonuçlarına ulaşılmıştır.

Anahtar Kelimeler: Öğretmenlik mesleği, Müzik eğitimi, Müzik öğretmeni, Tutum.

ABSTRACT

In this study, determining attitudes of music teacher candidates towards the profession of teaching and examination of determined attitudes in terms of variables such as university, teaching class, graduated high school type, and gender are aimed. The research is designed in the scanning model and concerned data are obtained by literature search and by applying “Scale of Attitude towards the Profession of Teaching” on the sample group. Based on the obtained findings it is found out that, in general, attitudes of music teacher candidates towards the profession of teaching is positive; however, there are negativities in attitudes towards the studies necessary for success in the profession of teaching, working conditions of this profession, and its social status. It is concluded that attitudes of music teacher candidates towards the profession of teaching differ significantly based on graduated high-school type and gender.

Keywords: Profession of teaching, Musical education, Music teacher, Attitude.

GİRİŞ

Eğitim, önceden belirlenmiş amaçlar doğrultusunda nesilleri yönlendirme ve yetiştirme çalışması, bu yönlendirme ve yetiştirmenin ilmini, tekniğini, taktiğini öğreten bir bilimdir (Çelikkaya, 2009, 28). Bu bilim, toplumun yaratıcı gücünü ve verimini yükselten, bireyin yeteneklerini geliştirmesini sağlayan, sosyal adalet ve olanak eşitliği ilkelerini gerçekleştiren en etkili araçtır. Eğitim ile bireyin olumlu davranışlar kazanması, bir mesleğin bilgi, beceri ve tekniklerini öğrenmesi ve üretken olması hedeflenmektedir (Türkoğlu, 2005, 14). Belirlenen hedef doğrultusunda Varış'a göre (1978, 79) eğitim hizmetlerinin en genel ve en belirli amacı, çocukların ve gençlerin toplum yaşantısına sağlıklı bir şekilde uyum sağlamalarıdır (Süer, 1980, 31). Bu amaç kapsamında bireyin yetişmesinde canlı-cansız elemanlarıyla tüm çevrenin etkisi vardır. Söz konusu çevrenin içine bireyin ilişkili olduğu, aile kurumu başta olmak üzere iktisadi, siyasi, kültürel ve benzeri kurumlar girmektedir. Ancak bu kurumlar içerisinde çocuğun yetişmesinde resmen sorumlu olan, eğitim kurumu yani okuldur. Dolayısıyla öğretmen de çocuğun eğitiminden resmen sorumlu olan kişidir (Küçükahmet ve diğerleri, 2000, 2).

Oğuzkan (1981) öğretmeni, bilgi, görgü ve yaşantısı ile belli dal ve alanlarda başkalarının yetişme ve gelişmesine yardım eden kimse olarak tanımlamaktadır (Temiz, 2001, 1). Başka bir tanıma göre öğretmen, mesleği öğretmek olan veya öğretmeyi meslek edinmiş olan kişidir (Uçan, 2010, 83). Öğretmenlik ise, insanlık temelinde öğretmence duymak, öğretme düşünmek, öğretmence devinmek, öğretmence sezinmek, öğretmence eylemek, olana bitene öğretmence bakmak, insanlara öğretmence yaklaşmak, insanlarla öğretmence iletişim kurmak ve etkileşmek, kısacası öğretmence yaşamak olarak tanımlanabilir (Uçan, 2005b, 281).

Belm'e göre (2008) öğretmenlik mesleği diğer mesleklerde olduğu gibi kesin çizgilerle sınırları ve kuralları belirlenebilecek bir meslek değildir. Evrensel bazı kuralları olmakla birlikte, bütün toplumlar ve farklı bütün ülkeler için kullanılacak belirli standartları bulunmamaktadır. Bunun yerine toplumlar kendi kültürel ve sosyal özelliklerine göre

öğretmenlik mesleği ile ilgili standartları belirler ve uygularlar (Akbaşlı ve diğerleri, 2009, 277). Bu bağlamda Türkiye’de öğretmenlik mesleği, çeşitli dönemlerde kabul edilen yasalarda yer alan nitelik ve görevlendirmeye ilişkin esaslarla tanımlanmaya çalışılmıştır (Süer, 1980, 32). Buna göre Milli Eğitimi Temel Kanunu’nda (1973) öğretmenlik mesleği: Devletin eğitim, öğretim ve bununla ilgili yönetim görevlerini üzerine alan özel bir ihtisas mesleği olarak tanımlanmış ve öğretmenlerin bu görevlerini Türk Milli Eğitiminin amaçlarına ve temel ilkelerine uygun olarak ifa etmekle yükümlü oldukları belirtilmiştir.

Öğretmenlik mesleği, her şeyden önce bir ideal, gaye ve bir hizmet mesleğidir. Öğretmenlik, milli bir heyecan, yılmadan çalışma, büyük bir emek, toplumun ve ülkenin geleceği için her türlü fedakârlığı gerektirmektedir (Ertuğrul, 2006, 22). Mesleklerin en zoru, en verici olanı, en dikkatli olunması gerekeni öğretmenliktir. Öğretmen nitelikliyse okulu sevdirir, değilse okuldan uzaklaştırır. Öğrencinin başarılı ya da başarısız olmasında öğretmenin rolü çok önemlidir (Türkoğlu, 2005, 49). Eğitimin niteliği ve kalitesi büyük ölçüde öğretmenlerin niteliği ile doğru orantılıdır. Bu bakımdan eğitim sistemi içinde görev alacak öğretmenlerin, gerek hizmet öncesinde, gerekse hizmet içinde, iyi bir biçimde yetişmesi ve yetiştirilmesi, eğitim hizmetlerinin kalitesi yönünden önem taşımaktadır (Celep ve diğerleri, 2005, 25).

Nitelikli dolayısıyla etkili ve yeterli bir öğretmen olabilmek için gerekli olan şartların en önemlisi öğretmenlik mesleğini sevmektir. Ertuğrul’a göre (2006, 56) öğretmen mesleğini sevmeden sevgisini de veremez. Sevgisini veremeyen bir öğretmen de hem sevilmez hem de başarılı olamaz. Mesleğini seven öğretmen, işini yaparken sevinç duyar, çünkü çalışırken bu ana eğilimini doyurur. Öğretmenlik arzusunu duyduğu oranda işini yapabilir. Böyle bir öğretmen, öğrencilerini sevdiği için onlar tarafından da sevildiğine inanır (Temiz, 2001, 38). İyi öğretmenler umursayan, destekleyici, öğrencilerin mutluluğu ile ilgilenen, konusunda bilgili, aileler, yöneticiler ve diğer öğretmen arkadaşlarıyla iyi ilişkiler kurabilen ve işini severek yapan, heyecan duyan öğretmenlerdir (Özdemir, Yalın, 1999, 57).

Öğretmenlik, yalnızca öğretmekten ibaret değildir. Öğretmenlik mesleği, onu yapanın kişiliği, bilgisi, toplumsal ilişkiler dokusu ve yaşam felsefesi ile bütünleşen/bütünleşmesi gereken bir meslektir. Bu nedenle de öğretmen olacakların belli kişilik özelliklerine sahip olması gerekir (Celep ve diğerleri, 2005, iii). Başaran'a göre (1978, 195) kişilik, insanın bütün ilgilerini, tavırlarını, niteliklerini, yeteneklerini, konuşma tarzını, dış görünüşünü ve çevresine uyum tarzının özelliklerini özetleyen bir terimdir (Başaran, 1978, 88) ve Şişman (1999) söz konusu kişilik özelliklerini;

- Üstün bilişsel özellikler,
- Yaratıcılık,
- Uyumlu olma,
- Öğrencilere yönelik olumlu tutumlar,
- Öğretmeye dönük olumlu tutuma sahip olma,
- Öğrenci ile iletişimde olmaktan hoşlanma,
- Öğrencilere dönük dostça yaklaşım içinde olma,
- Öğrencileri yargılayıcı davranışlardan kaçınma,
- Anadilini iyi kullanma,
- Edebi konularla ve okumayla ilgilenme,
- Müzik ve resim ile ilgilenme,
- Sosyal ve toplumsal olaylara etkin katılım,
- Kişisel gelişime önem verme,
- Kendine güven duyma,
- Arkadaşça ilişkilere açık olma,
- Duyarlı, yardım sever olma,
- Alanında ve insan ilişkileri konusunda özel eğitilmiş olma,
- Empati kurabilme,
- Doğal ve yapmacıksız olma,
- Demokratik davranışlar sergileme şeklinde sıralanmaktadır (Akbaşlı ve diğerleri, 2009, 276).

Belirtilen özelliklere sahip öğretmenlerin mesleklerine karşı olan tutumları öğretmenlik mesleğini nasıl yaptıkları ile ilgili önemli bir etkidir. Buna yönelik olarak Getzels ve Jackson isimli iki araştırmacı öğretmenin tutumlarının sınıfta en önemli değişken olduğunu, gerçekte bir öğretmenin eğitsel yönünün onun ne bildiği hatta ne yaptığı ile değil, kendisinin ne olduğu ile ölçüleceğini belirtmiştir. Bu doğrultuda yapılan pek çok farklı araştırma da öğretmenin tutumlarının öğrencileri etkilediğini, değişik kişilik özelliklerine sahip öğretmenlerin öğrencilerini de değişik biçimlerde etkilediklerini ortaya çıkarmıştır (Küçükahmet ve diğerleri, 2000, 2).

Demirel ve Ün (1987, 173) tutumu, bireyi belli insanlar, nesnelere ve durumlar karşısında belli davranışlar göstermeye iten öğrenilmiş eğilimler olarak tanımlamıştır (Erdem, Anılan, 2000, 146). Başka bir tanıma göre tutum, bireyin kendi dünyasının bir yönü ile ilgili olarak belirli değer yargılarına ve inançlarına bağlı olarak ortaya çıkan coşku ve tanıma süreçleridir. Bu süreçte tutumlar, belirli değer yargıları ile inançların arkasında gizlidirler ve yaşam olayları karşısında davranış ve hareket biçimleri olarak şekillenirler. Dayandıkları inanç ve değer yargıları devam ettikçe devamlılıklarını sürdürürler (Eren, 1993, 86).

Goodenough'a göre (1963, 151) inançlar geleceği değerlendirmeye yön veren, alınan kararlara destek olarak gösterilen ya da diğerlerinin davranışları hakkında verilen kararların altında yatan kavramlardır. Bu tanımdan hareket ile Kagan (1992) öğretmen inançlarını açıkça dışı vurulmayan ve genellikle farkında olmadan öğretme, öğrenci, sınıf ortamı ve öğretilecek materyal hakkında oluşturulmuş kavramlar olarak yorumlamaktadır. Pajares (1992) ile Williams ve Burden (1997) ise bu kavramların öğretmenlerin düşünce süreçlerini, gelişimlerini ve öğretmeyi öğrenmelerini önemli şekilde etkilediğini belirtmektedir (Atay, 2003, 42). Dolayısıyla, tutumları ölçmenin belirtilen davranışlar ve olası davranışlar hakkında bir fikir vereceği varsayımı, davranışta istenilen yönde bir değişiklik yaratılmak istenildiğinde öncelikle tutumları değiştirme fikrine önem katmaktadır. Günümüze kadar yapılmış tutum araştırmaları tutum ve davranış arasında anlamlı bir ilişki olup olmadığını ortaya koyma açısından önem taşımaktadır. Tutumlarla davranışlar arasında bir ilişkinin olması, ölçülmesi güç

olan bir davranışın ölçülmesini kolaylaştırmaktadır (Özmenteş, 2006, 25). Bu davranışlardan en önemlisi iş doyumudur.

Güler'e göre (1990) iş doyumunu, "kişinin iş ile ilgili değerlerinin işinde karşılandığını anlaması ve bu değerlerin bireyin gereksinimleri ile uyumlu olmasıdır. Başka bir ifade ile iş doyumunu, çalışanın işini ya da iş yaşamını değerlendirmesi sonucunda duyduğu haz ya da ulaştığı doyumdur (Akçamet ve diğerleri, 2001, 7). Lawler'in iş doyumunu tanımını (1976) Başaran, (1982, 204) iş görenin işini, iş yaşamını değerlendirmesi sonucu ulaştığı haz duygusu olarak aktarmış ve iş görenin ulaştığı haz duygusunun derecesi ne oranda yüksek ise işinden sağladığı doyumunda o oranda yüksek olacağını belirtmiştir (Erdem, Anılan, 2000, 146). Medved (1981), Schackmuth (1979), Weaver (1977), Hodavvay (1978) gibi araştırmacıların yaptıkları araştırma sonuçlarına dayanarak, öğretmenlerin mesleklerine karşı olumlu tutumlarının iş doyumunu üzerinde önemli bir etkiye sahip olduğunu vurgulamaları bu görüşü desteklemektedir. Ayrıca, Chase'ye göre (1985, 18) iş doyumunu, öğretmen etkililiği ve öğretmenin işinin her boyutuyla ilişkilidir ve iş doyumunu yüksek öğretmenler hizmet içi eğitimlerine önem verip çevre ile daha sağlıklı ilişkiler kurmaktadır (Tanrıöğen, 1997, 55). Buna paralel olarak Ergin (1997) iş doyumunun yaşam doyumunu ile ilişkili olduğunu ve bireylerin fizik ve ruh sağlıklarını doğrudan etkilediğini belirtmiştir (Akçamet ve diğerleri, 2001, 7). Dolayısıyla tutumların ölçülmesi öğretmenlerin etkili, verimli ve kalıcı öğrenmeler gerçekleştirerek, severek, isteyerek ve mutlu bir şekilde mesleklerini yapmalarında büyük rol oynayan iş doyumunu hakkında en önemli veri kaynağı durumundadır. Buna göre hangi branş olursa olsun, öğretmenlerin mesleklerine karşı olan tutumları, öğretmenlik mesleğini daha severek yerine getirmelerinde ve daha başarılı olmalarında etkilidir (Sağlam, 2008, 61) ve mevcut tutumların tespit edilmesi geliştirilebilmeleri açısından büyük önem taşımaktadır.

Alanyazında öğretmen adaylarının öğretmenlik mesleğine yönelik tutumlarına ilişkin araştırmalar bulunmaktadır (Çelenk, 1988; Tanrıöğen, 1997; Erdem ve Anılan, 2000; Çapa ve Çil, 2000; Oral, 2004; Aslan ve Akyol, 2006; Tanel, Şengören ve Tanel, 2007; Aysu, 2007; Ayarç, 2007; Çaparı ve Çelikkalelli, 2008; Temizkan, 2008; Bulut, 2009;

Özder ve diğerleri, 2010; Aksoy, 2010). Ancak müzik öğretmeni adaylarının öğretmenlik mesleğine yönelik tutumlarını inceleyen araştırmalar çok sınırlıdır (Güdek, 2007; Sağlam, 2008; Başaran 2010).

Müzik eğitimi, temelde, bir müziksel davranış kazandırma, bir müziksel davranış değiştirme veya bir müziksel davranış değişikliği oluşturma, bir müziksel davranış geliştirme sürecidir. Bu süreçte daha çok, eğitim gören bireyin kendi müziksel yaşantısı temel alınır, bu temelden yola çıkarak belirli amaçlar doğrultusunda planlı, düzenli ve yöntemli bir yol izlenir ve bu yolla belirli hedeflere erişilir (Uçan, 2005b, 14). Müziğin, insan yaşamındaki işlevleri, insanın içinde yaşadığı ses çevresinin bir parçasını oluşturan müziksel çevresine yönelmesi, ona duyarlı duruma gelmesi ve açılması, onunla etkileşim içine girmesi, bu yolla çevresindeki öbür öğeler ile iletişim kurması ve etkileşimde bulunması, müzik yoluyla kendine düzenli-dengeli-sağlıklı-mutlu bir yaşam kurması ve gerçekleştirmesi durumlarında kendini belli eder (Uçan, 2005a, 21). Müziğin eğitim aracı olma işlevi, esas olarak eğitim ve öğretimde müziğin gücünden etkisinden ve katkısından yararlanma, dersler, üniteler, konular işlenirken bunlar ve kişiler arasında müzikle bağlantı sağlama ve belirli sonuçlara ulaşmak için müziği kullanma ilkesine dayanır (Uçan, 2005a, 31).

Örgün müzik eğitiminin amacı, kişilikleri oluşmuş, toplumsal yaşayışın hazzını duymuş, milli ve evrensel müzik sanatına yönelerek bilim, teknik ve güzel sanatların diğer dallarıyla birlikte müzikte de çağdaş uygarlığın yaşayıcı, uygulayıcı ve yaratıcı bir ortağı durumuna gelmiş genç kuşakların yetişmesini sağlamaktır (Süer, 1980, 22). Bu amaç doğrultusunda müzik eğitiminin çocuğa sağladığı faydalar; “Müzik zevkini aşılama, milli duyguları geliştirmek, sosyal yönden geliştirmek, zamanı değerlendirmek, çocuğa ses ve kulak eğitimi vermek ve çocukta var olan yetenekleri çıkartmak” şeklinde sıralanabilir (Komisyon, 1983, 43).

Abeles (1995) müzik eğitiminin sosyo-psikolojik boyutlarını öz-görü, roller ve beklentiler, rekabet, işbirliği, liderlik, özgüven ve tutumlar olarak sınıflandırmış ve müziğe yönelik olumlu tutumların gelişiminin müzik eğitiminin en önemli hedeflerinden biri olduğunu bildirmiştir. Bu sebepten tutumlar müzik eğitimi

araştırmalarında sıklıkla incelenen ve akademik başarıya yön verebilen en önemli değişkenlerden biri olmuştur. Çünkü öğrenmelerin kalıcı olması ve gelişimi öğrencilerin müzik alanında gelişmeye yönelik istek ve çabalarını gerektirmektedir (Özmenteş, 2006, 26).

Öğrencilerin müzik eğitiminde beklenen istek ve çabayı göstermelerinde belirleyici ve etkili olan en önemli kişi müzik öğretmenidir. Çünkü müzik öğretmeni, örgün müzik eğitimi sürecinin temel bir ögesi olarak, öğrencide müzik eğitiminin hedefleri doğrultusunda belirli davranış değişiklikleri oluşturmakla görevlidir ve bu görevinin üstesinden gelebilmesi için belirli niteliklere sahip olması gerekmektedir (Uçan, 2005b, 177). Hizmet öncesinde nitelikli olarak yetişmiş, müzik eğitimciliğini seven, neyi nasıl yapacağını bilen, yaptığı işten sonuç ve verim alan, işlevi olan, değerli bir kültür ve uygarlık ögesi halinde var olan bir müzik öğretmenin, işinden zevk alacağı, yaşamından hoşnut olacağı, sevimli görüneceği, öğrencisini seveceği, öğrencisinin de onu seveceği ve ona dolayısıyla müziğe bağlanacağı bir gerçektir (Say, 2005, 41).

Bu nedenlerle araştırmada müzik öğretmeni adaylarının öğretmenlik mesleğine yönelik tutumlarının tespit edilmesi amaçlanmış ve aşağıdaki sorulara cevap aranmıştır:

1. Müzik öğretmeni adaylarının öğretmenlik mesleğine yönelik tutumları nasıldır?
2. Müzik öğretmeni adaylarının öğrenim gördükleri üniversite ile öğretmenlik mesleğine yönelik tutumları arasında anlamlı bir ilişki var mıdır?
3. Müzik öğretmeni adaylarının devam ettikleri sınıf ile öğretmenlik mesleğine yönelik tutumları arasında anlamlı bir ilişki var mıdır?
4. Müzik öğretmeni adaylarının mezun oldukları lise türü ile öğretmenlik mesleğine yönelik tutumları arasında anlamlı bir ilişki var mıdır?
5. Müzik öğretmeni adaylarının cinsiyeti ile öğretmenlik mesleğine yönelik tutumları arasında anlamlı bir ilişki var mıdır?

YÖNTEM

Desen

Araştırma tarama modelinde desenlenmiş ve ilgili veriler kaynak taraması yapılarak ve örneklem grubuna “Öğretmenlik Mesleğine Yönelik Tutum Ölçeği” uygulanarak elde edilmiştir. Araştırmada müzik öğretmeni adaylarının öğretmenlik mesleğine yönelik tutumları betimlenmeye çalışılmıştır.

Evren ve Örneklem

Araştırmanın evrenini Türkiye’de müzik öğretmenliği eğitimi veren anabilim dallarının 1, 2, 3, ve 4. sınıflarında öğrenim gören müzik öğretmeni adayları, örneklemini ise 2009-2010 eğitim-öğretim yılında merkez, merkeze yakın, merkezden uzak olacak şekilde random yöntemiyle belirlenen İnönü, Çanakkale Onsekiz Mart, Mehmet Akif Ersoy, Karadeniz Teknik ve Niğde Üniversitelerinin müzik eğitimi anabilim dallarının 1, 2, 3, ve 4. sınıflarında öğrenim gören 492 müzik öğretmeni adayları oluşturmaktadır. Araştırmanın veri toplama aşamasında ilgili ölçek araştırmacı tarafından gerekli izinler alındıktan sonra örneklem grubundaki tüm müzik öğretmeni adaylarına uygulanmak üzere posta yoluyla ilgili kurumlara gönderilmiştir. Ancak bu aşama için ayrılan süre içerisinde Mehmet Akif Ersoy Üniversitesinin müzik eğitimi anabilim dalının 1, 2, 3, ve 4. sınıfında öğrenim gören 120 müzik öğretmeni adayına ilgili ölçek uygulanmadığı için bu üniversiteden söz konusu verilere ilişkin dönüt alınamamıştır. Böylelikle Mehmet Akif Ersoy Üniversitesi araştırmanın örneklem grubundan çıkarılmış ve örneklem grubundaki müzik öğretmeni adayları sayısı 372’ye düşmüştür.

Örneklem grubunda yer alan 372 öğrencinin;

- 89’u (%23,9) İnönü, 75’i (%20,2) Çanakkale Onsekiz Mart, 110’u (%29,6) Karadeniz Teknik ve 98’i (%26,3) Niğde Üniversitelerinin müzik eğitimi anabilim dallarında öğrenim gören müzik öğretmeni adaylarıdır.
- 91’i (%24,5) 1. sınıf, 93’ü (%25,0) 2. sınıf, 87’si (%23,4) 3. sınıf ve 101’i (%27,2) 4. sınıf öğrencisidir.

- 113'ü (%30,4) Genel Lise, 259'u (%69,6) ise Güzel Sanatlar ve Spor Lisesi mezunudur.
- 220'si (%59,1) kız, 152'si (%40,9) ise erkek öğrencidir.
- 9'u (%2,4) 18 yaş ve altında, 306'sı (%82,3) 19-23 yaş arasında, 57'si (%15,3) 24 yaş ve üstünde olan öğrencilerdir.

Veri Toplama Aracı

Araştırmada konunun kuramsal temellerinin oluşturulması aşamasında literatür taraması yapılmıştır. Bunun yanında müzik eğitimi anabilim dallarının 1, 2, 3, ve 4. sınıflarında öğrenim gören müzik öğretmeni adaylarının öğretmenlik mesleğine yönelik tutumlarının tespit edilmesi amacıyla söz konusu öğretmen adaylarına Tanrıoğen (1997) tarafından geliştirilen Likert tipi bir ölçek olan “Öğretmenlik Mesleğine Yönelik Tutum Ölçeği” (ÖMYTÖ), ölçeği geliştiren araştırmacıdan izin alınarak uygulanmıştır.

ÖMYTÖ 1994-95 öğrenim yılının ikinci yarısında Buca Eğitim Fakültesi'nin on beş bölümünde öğrenim gören 3519 öğrenci üzerinde geliştirilmiştir. İlk olarak 200 kişilik bir öğrenci grubundan öğretmenlik mesleğine yönelik duygu ve düşüncelerini belirten bir kompozisyon yazmaları istenmiştir. Kompozisyonların incelenmesiyle tutum gösterdiğine inanılan 73 madde belirlenmiştir. İkinci olarak söz konusu maddeleri içeren bir anket hazırlanmış ve uzman kanısı almak üzere bir profesör, üç doçent, iki yardımcı doçent ve bir araştırma görevlisinin incelemesine sunulmuştur. Uzmanların “uygun” ve “uygun değil” olarak belirttiği maddeler de değerlendirildikten sonra anketin madde sayısı 61'e düşürülmüştür. 61 maddelik ilk ölçek maddeleri “katılıyorum”, “katılmıyorum”, “kararsızım”, “katılmıyorum” ve “hiç katılmıyorum” olmak üzere beş kategoride ölçeklenerek rastgele seçilen 100 öğrenci üzerinde uygulanmıştır. Ölçek uygulandıktan sonra olumlu olarak ifade edilmiş maddeler “tamamen katılıyorum” kategorisinden başlayarak 5, 4, 3, 2, 1 olarak, olumsuz ifade edilmiş maddeler ise yine aynı kategoriden başlayarak 1, 2, 3, 4, 5 olarak puanlanmıştır. İlk ölçeğin çalışan ve çalışmayan maddelerinin belirlenmesi amacıyla klasik test teorisine göre madde analizleri yapılmış ve çalışmayan maddeler ölçekten çıkarılmıştır. Böylelikle, 52 maddelik son ölçek oluşturulmuştur. Tek boyutlu olarak oluşturulan

ölçeğin puan aralığı 52-260'tır. Ölçeğin güvenilirliği Cronbach Alpha ve Guttman Split-half teknikleriyle denenmiş ve alpha iç tutarlılık katsayısı .9408, Guttman Split-half ise .8635 olarak hesaplanmıştır (Tanrıöğen, 1997:56).

Araştırmada ölçeğin güvenilirliği Cronbach Alpha ve Guttman Split-half teknikleriyle yeniden denenmiş ve alpha iç tutarlılık katsayısı .874 Guttman Split-half ise .798 olarak hesaplanmıştır.

Ölçekte yer alan aralıkların eşit olduğu (4/5) düşüncesinden hareket ederek seçeneklere ait sınırlar aşağıdaki gibi belirlenmiştir;

<u>Seçenek</u>		<u>Sınırı</u>
Hiç Katılmıyorum	(1)	1.00 -1.80
Katılmıyorum	(2)	1.81 - 2.60
Kararsızım	(3)	2.61 - 3.40
Katılıyorum	(4)	3.41 - 4.20
Tamamen Katılıyorum	(5)	4.21 - 5.00

Verilerin Analizi

Araştırmanın amacı doğrultusunda elde edilen veriler istatistiksel işlemlere tabii tutulup analiz edilmiştir. İstatistiksel çözümler için SPSS (The Statistical Packet for The Social Sciences) paket programından yararlanılmıştır. Anılan paket programdan yararlanarak;

1. Müzik öğretmeni adaylarının öğretmenlik mesleğine yönelik tutumları belirlenmiştir. Bunun için frekans (f), aritmetik ortalama (\bar{X}) ve standart sapma (ss) hesapları yapılmıştır.
2. Müzik öğretmeni adaylarının öğretmenlik mesleğine yönelik tutumları arasında öğrenim görülen üniversite ve öğrenim görülen sınıf değişkenleri açısından farklılık olup olmadığının belirlenmesinde aritmetik ortalama (\bar{X}), standart sapma (ss), One-Way Anova Tekniği ve Scheffe testi uygulanmıştır.

3. Müzik öğretmeni adaylarının öğretmenlik mesleğine yönelik tutumlarının mezun olunan lise türü ve cinsiyet değişkenleri açısından farklılık olup olmadığının belirlenmesinde ise Independent-Samples T Test uygulanmıştır.

Görüşler arasındaki farklılıkların test edilmesinde anlamlılık düzeyi $\alpha = 0.05$ alınmıştır.

BULGULAR VE YORUM

Bu bölümde araştırma bulguları ve bulgulara dayalı olarak yapılan yorumlar yer almaktadır.

Tablo 1. Müzik Öğretmeni Adaylarının Öğretmenlik Mesleğine Yönelik Tutumları

TUTUM İFADELERİ	f	\bar{X}	ss
1. Öğretmen olmayı düşünüyorum.	368	4,44	0,89
2. Öğretmenlik sorumluluk gerektiren bir meslektir.	370	4,77	0,52
3. Öğretmenlik bir toplumun geleceğidir.	371	4,70	0,58
4. Öğretmenlik toplumu şekillendiren bir meslektir.	371	4,62	0,65
5. Öğretmenlik pek çok niteliğe sahip olmayı gerektirir.	371	4,54	0,66
6. Öğretmenlik mesleğini seviyorum.	371	4,35	0,90
7. Öğretmenlik kutsal bir meslektir.	369	4,52	0,81
8. Öğretmen olacağım için üzülüyorum.	369	1,59	1,02
9. Öğretmenlik mesleğine saygım sonsuzdur.	370	4,60	0,75
10. Öğretmen olmak istiyorum.	368	4,37	0,94
11. Öğretmen olup topluma katkıda bulunacağım için mutluyum.	368	4,43	0,77
12. Öğretmenlik onurlu bir meslektir.	367	4,53	0,82
13. Öğretmenlik zevkli bir meslek değildir.	368	1,98	1,25
14. Öğretmenlik sadece para kazanmak için yapılmamalıdır.	370	4,22	1,09
15. Öğretmenlik sadece bilgi aktarılan bir meslek değildir.	367	4,34	0,94
16. Öğretmenlik bütün mesleklerin anasıdır.	369	4,18	0,97
17. Öğretmekten zevk alırım.	366	4,27	0,99
18. Öğretmenlik iş bulamazsam yapacağım bir iştir.	371	1,73	1,08
19. Öğretmenliği sevmiyorum.	370	1,81	1,71
20. Öğretmenlik saygın bir meslektir.	367	4,53	0,88
21. Öğretmenlik insan ilişkileri sanatıdır.	367	4,38	0,70
22. Öğretmenlik seyerek ve isteyerek yapabileceğim bir iştir.	368	4,35	0,86
23. Öğretmenlik manevi doyumun en yüksek olduğu bir meslektir.	369	4,23	0,92
24. Öğretmenlik mesleğine sempati duyuyorum.	365	4,24	0,87
25. Öğretmenlik mesleği hakkındaki düşüncelerim olumlu değildir.	369	1,58	0,98
26. Öğretmenlik bir sanattır.	369	4,33	0,79
27. Öğretmenlik mesleği bir toplumun en önemli mesleğidir.	370	4,36	0,85
28. En zevkli mesleklerden biri öğretmenliktir.	367	4,16	0,92

29.Öğretmenlik mesleğini seçenleri desteklerim.	368	4,36	0,73
30.Öğretmenliği isteyerek seçtim.	368	4,51	1,60
31.Öğretmen olup olmayacağım konusunda kararlıyım.	363	4,17	1,12
32.Bu bölüme tesadüfen geldim.	369	1,55	1,06
33.Öğretmen bence kişinin yaşamındaki en önemli insandır.	367	4,03	1,08
34.Öğretmenlik idealimdeki meslek değildir.	367	1,96	1,27
35.Öğretmenlik bir bilimdir.	364	3,95	1,01
36.Öğretmenlik bana cazip görünmemektedir.	369	1,85	1,67
37.Öğretmenlik öğrenciyi etkileme sanatıdır.	370	4,08	0,98
38.Öğretmen olacağım için kendimi şanslı görüyorum.	369	4,22	0,93
39.Öğretmenlik benim için ideal bir meslektir.	368	4,21	0,93
40.Öğretmen olacağım günleri düşündükçe heyecanlanıyorum.	365	4,03	1,11
41.Öğretmenlik statüsü düşük bir meslektir.	368	1,92	1,21
42.Yakınlarımda da öğretmen olmasını isterim.	365	3,82	1,08
43.İdealimdeki mesleklerin başında öğretmenlik gelir.	367	3,92	1,11
44.Öğretmen olma düşüncesi beni korkutuyor.	369	1,81	1,11
45.Mümkün olsa öğretmenlik dışında bir meslek tercih ederdim.	369	2,17	1,35
46.Dünyaya yine gelsem yine öğretmen olurum.	369	3,72	1,16
47.Öğretmenlik müthiş doyum veren bir meslektir.	368	3,95	1,05
48.Öğretmenlik zor ve yıpratıcı bir meslektir.	369	2,96	1,45
49.Öğretmenlik tüm ideal insanlar için biçilmiş bir kaftandır.	365	3,62	1,14
50.Öğretmenlik yaşamımı sürdürebilmek için yapabileceğim bir iştir.	369	2,86	1,42
51.Tatillerde öğretmenlik mesleğiyle ilgili kitaplar okurum.	367	3,03	1,35
52.Öğretmenlik meslek olarak tatmin edici bir meslektir.	369	4,04	0,97
Genel Ortalama	368	3,67	1,02

Tablo 1.'de yer müzik öğretmeni adaylarının öğretmenlik mesleğine yönelik tutumları aritmetik ortalamalar doğrultusunda incelendiğinde;

Öğretmen olmayı düşünüyorum ($\bar{X}=4,44$), Öğretmenlik sorumluluk gerektiren bir meslektir ($\bar{X}=4,77$), Öğretmenlik bir toplumun geleceğidir ($\bar{X}=4,70$), Öğretmenlik toplumu şekillendiren bir meslektir ($\bar{X}=4,62$), Öğretmenlik pek çok niteliğe sahip olmayı gerektirir ($\bar{X}=4,54$), Öğretmenlik mesleğini seviyorum ($\bar{X}=4,35$), Öğretmenlik kutsal bir meslektir ($\bar{X}=4,52$), Öğretmenlik mesleğine saygım sonsuzdur ($\bar{X}=4,60$), Öğretmen olmak istiyorum ($\bar{X}=4,37$), Öğretmen olup topluma katkıda bulunacağım için mutluyum ($\bar{X}=4,43$), Öğretmenlik onurlu bir meslektir ($\bar{X}=4,53$), Öğretmenlik sadece para kazanmak için yapılmamalıdır ($\bar{X}=4,22$), Öğretmenlik sadece bilgi aktarılan bir meslek değildir ($\bar{X}=4,34$), Öğretmekten zevk alırım ($\bar{X}=4,27$) Öğretmenlik saygın bir

meslektir ($\bar{X}=4,53$), Öğretmenlik insan ilişkileri sanatıdır ($\bar{X}=4,38$), Öğretmenlik severek ve isteyerek yapabileceğim bir iştir ($\bar{X}=4,35$), Öğretmenlik manevi doyumum en yüksek olduğu bir meslektir ($\bar{X}=4,23$), Öğretmenlik mesleğine sempati duyuyorum ($\bar{X}=4,24$), Öğretmenlik bir sanattır ($\bar{X}=4,33$), Öğretmenlik mesleği bir toplumun en önemli mesleğidir ($\bar{X}=4,36$), Öğretmenlik mesleğini seçenleri desteklerim ($\bar{X}=4,36$), Öğretmenliği isteyerek seçtim ($\bar{X}=4,51$), Öğretmen olacağım için kendimi şanslı görüyorum ($\bar{X}=4,22$), Öğretmenlik benim için ideal bir meslektir ($\bar{X}=4,21$) ifadelerinde tamamen katılıyorum görüşünü belirttikleri görülmektedir.

Öğretmenlik bütün mesleklerin anasıdır ($\bar{X}=4,18$), En zevkli mesleklerden biri öğretmenliktir ($\bar{X}=4,16$), Öğretmen olup olmayacağım konusunda kararlıyım ($\bar{X}=4,17$), Öğretmen bence kişinin yaşamındaki en önemli insandır ($\bar{X}=4,03$), Öğretmenlik bir bilimdir ($\bar{X}=3,95$), Öğretmenlik öğrenciyi etkileme sanatıdır ($\bar{X}=4,08$), Öğretmen olacağım günleri düşündükçe heyecanlanıyorum ($\bar{X}=4,03$), Yakınlarımla da öğretmen olmasını isterim ($\bar{X}=3,82$), İdealimdeki mesleklerin başında öğretmenlik gelir ($\bar{X}=3,92$), Dünyaya yine gelsem yine öğretmen olurum ($\bar{X}=3,72$), Öğretmenlik müthiş doyum veren bir meslektir ($\bar{X}=3,95$), Öğretmenlik tüm ideal insanlar için biçilmiş bir kaftandır ($\bar{X}=3,62$), Öğretmenlik meslek olarak tatmin edici bir meslektir ($\bar{X}=4,04$) ifadelerinde katılıyorum görüşünü belirttikleri görülmektedir.

Öğretmenlik zor ve yıpratıcı bir meslektir ($\bar{X}=2,96$) Öğretmenlik yaşamımı sürdürebilmek için yapabileceğim bir iştir ($\bar{X}=2,86$), Tatillerde öğretmenlik mesleğiyle ilgili kitaplar okurum ($\bar{X}=3,03$) ifadelerinde kararsızım görüşünü belirttikleri görülmektedir.

Öğretmenlik zevkli bir meslek değildir ($\bar{X}=1,98$), Öğretmenliği sevmiyorum ($\bar{X}=1,81$), Öğretmenlik idealimdeki meslek değildir ($\bar{X}=1,96$), Öğretmenlik bana cazip görünmemektedir ($\bar{X}=1,85$), Öğretmenlik statüsü düşük bir meslektir ($\bar{X}=1,92$), Öğretmen olma düşüncesi beni korkutuyor ($\bar{X}=1,81$), Mümkün olsa öğretmenlik dışında bir meslek tercih ederdim ($\bar{X}=2,17$) ifadelerinde katılmıyorum görüşünü belirttikleri görülmektedir.

Öğretmen olacağım için üzülüyorum ($\bar{X}=1,59$), Öğretmenlik iş bulamazsam yapacağım bir iştir ($\bar{X}=1,73$), Öğretmenlik mesleği hakkındaki düşüncelerim olumlu değildir ($\bar{X}=1,58$), Bu bölüme tesadüfen geldim ($\bar{X}=1,55$) ifadelerinde hiç katılmıyorum görüşünü belirttikleri görülmektedir.

Tablo 1.'de yer müzik öğretmeni adaylarının öğretmenlik mesleğine yönelik tutumları genel ortalama doğrultusunda incelendiğinde ise, müzik öğretmeni adaylarının öğretmenlik mesleğine yönelik genel tutumlarının ($\bar{X}=3,67$) olduğu görülmektedir. Bu değer ölçekte katılıyorum seçeneğine denk gelmektedir.

Bu bulgular doğrultusunda müzik öğretmeni adaylarının öğretmenlik mesleğine yönelik tutumlarının genel olarak olumlu olduğu söylenebilir.

Bunun yanında müzik öğretmeni adaylarının;

- Öğretmenlik zor ve yıpratıcı bir meslektir.
- Öğretmenlik yaşamımı sürdürebilmek için yapabileceğim bir iştir.
- Tatillerde öğretmenlik mesleğiyle ilgili kitaplar okurum.

ifadelerinde kararsızım görüşünü belirtmelerinin, öğretmenlik mesleğinin başarının sürekli kendini geliştirmeye paralellik göstermesinden kaynaklandığı ve bu mesleğin çalışma şartlarının ağır olmasının ve günümüzdeki toplumsal statüsünün istenilen düzeyde olmamasının müzik öğretmeni adaylarını endişelendirdiği ve bu konulardaki tutumlarını olumsuz etkilediği düşünülmektedir.

Tablo 2. Müzik Öğretmeni Adaylarının Öğretmenlik Mesleğine Yönelik Tutumlarının Öğrenim Görülen Üniversiteye Göre Farklılık Durumu

	Kareler Toplamı	Serbestlik Derecesi	Kareler Ortalaması	F	P	Anlam
Gruplar Arası	1918.732	3	639.557	2.503	0,06	
Grup İçi	73839.343	289	255.499			-
Toplam	75758.075	292				

p>0.05

Tablo 2. incelendiğinde, müzik öğretmeni adaylarının öğretmenlik mesleğine yönelik tutumları arasında öğrenim görülen üniversiteye göre anlamlı bir farklılık oluşmadığı görülmektedir.

Bu bulgular doğrultusunda öğrenim görülen üniversitenin öğretmenlik mesleğine yönelik tutumları olumlu veya olumsuz yönde değiştirmedeği söylenebilir.

Tablo 3. Müzik Öğretmeni Adaylarının Öğretmenlik Mesleğine Yönelik Tutumlarının Öğrenim Görülen Sınıfa Göre Farklılık Durumu

Varyansın Kaynağı	Kareler Toplamı	Serbestlik Derecesi	Kareler Ortalaması	F	P	Anlam
Gruplar Arası	127.430	3	42.477	0,162	0,92	
Grup İçi	75630.645	289	261.698			-
Toplam	75758.075	292				

p>0.05

Tablo 3. incelendiğinde, müzik öğretmeni adaylarının öğretmenlik mesleğine yönelik tutumları arasında öğrenim görülen sınıfa göre anlamlı bir farklılık oluşmadığı görülmektedir.

Bu bulgular doğrultusunda öğrenim görülen sınıfın öğretmenlik mesleğine yönelik tutumları olumlu veya olumsuz yönde değiştirmedeği söylenebilir.

Tablo 4. Müzik Öğretmeni Adaylarının Öğretmenlik Mesleğine Yönelik Tutumlarının Mezun Olunan Lise Türüne Göre Farklılık Durumu

Genel Lise			GSSL			t	P
f	\bar{X}	ss	f	\bar{X}	ss		
90	188,49	17,94	202	193,04	15,09	-2,239	0,026*

(*) işareti farkın anlamlı olduğunu göstermektedir; p<0.05

Tablo 4. incelendiğinde, müzik öğretmeni adaylarının öğretmenlik mesleğine yönelik tutumları arasında mezun olunan lise türüne göre anlamlı bir farklılık oluştuğu ve güzel sanatlar ve spor lisesinden (GSSL) mezun olan öğrencilerin öğretmenlik mesleğine

yönelik tutumlarının genel liselerden mezun olan öğrencilere göre daha olumlu olduğu görülmektedir.

Bu bulgular doğrultusunda mezun olunan lise türünün öğretmenlik mesleğine yönelik tutumları olumlu veya olumsuz yönde değiştirdiği söylenebilir.

Bu durumun GSSL’de öğrenim gören öğrencilerin genel lisede öğrenim gören öğrencilere göre daha erken yaşta mesleki müzik eğitimine başlamalarından ve öğretmenliğine orta öğretimden itibaren yönlendirilmelerinden kaynaklandığı düşünülmektedir.

Tablo 5. Müzik Öğretmeni Adaylarının Öğretmenlik Mesleğine Yönelik Tutumlarının Cinsiyete Göre Farklılık Durumu

Kız			Erkek			t	P
F	\bar{X}	ss	f	\bar{X}	ss		
171	193,22	15,30	122	189,34	16,98	2,012	0,045*

(*) işareti farkın anlamlı olduğunu göstermektedir; $p < 0.05$

Tablo 5 incelendiğinde, müzik öğretmeni adaylarının öğretmenlik mesleğine yönelik tutumları arasında cinsiyete göre anlamlı bir farklılık olduğu ve kız öğrencilerin öğretmenlik mesleğine yönelik tutumlarının erkek öğrencilere göre daha olumlu olduğu görülmektedir.

Bu bulgular doğrultusunda cinsiyetin öğretmenlik mesleğine yönelik tutumları olumlu veya olumsuz yönde değiştirdiği söylenebilir.

Benzer bulgulara Çelenk (1988), Tanrıoğen (1997), Üstün, Erkan ve Akman (2004), Güdek (2007), Çapri ve Çelikkaleli (2008), Sağlam (2008), Başaran (2010) ve Aksoy’un (2010) yaptıkları araştırmalarda da ulaşılmıştır. Bu bulgular araştırma bulgularını desteklemektedir.

Bu durumun kız öğrencilerin erkek öğrencilere göre öğretmenlik mesleğine toplumsal ve sosyolojik olarak daha fazla yöneldiklerinden ve yönlendirildiklerinden kaynaklandığı düşünülmektedir.

SONUÇ ve ÖNERİLER

Sonuçlar

Araştırma bulguları doğrultusunda;

- Müzik öğretmeni adaylarının öğretmenlik mesleğine yönelik tutumlarının genel olarak olumlu olduğu,
- Öğretmenlik mesleğinin çalışma şartlarının ağır olmasının ve günümüzdeki toplumsal statüsünün istenilen düzeyde olmamasının müzik öğretmeni adaylarını endişelendirdiği ve bu konulardaki tutumlarını olumsuz etkilediği,
- Müzik öğretmeni adaylarının öğretmenlik mesleğinde başarı için gerekli olan çalışmalara yönelik tutumlarında olumsuzluklar bulunduğu,
- Müzik öğretmeni adaylarının öğretmenlik mesleğine yönelik tutumlarının öğrenim görülen üniversite ve sınıfa göre anlamlı farklılık göstermediği,
- Müzik öğretmeni adaylarının öğretmenlik mesleğine yönelik tutumlarının mezun olunan lise türüne ve cinsiyete göre anlamlı farklılık gösterdiği,
- GSSL'den mezun olan müzik öğretmeni adaylarının ve kız müzik öğretmeni adaylarının öğretmenlik mesleğine yönelik tutumlarının daha olumlu olduğu,

sonuçlarına ulaşılmıştır.

Öneriler

Araştırma sonuçları doğrultusunda;

- Müzik öğretmenliğine yönelmek isteyen ve olumlu tutuma sahip olan müzik öğretmeni adayları daha önceki eğitim kademelerinde belirlenmeli ve bu mesleğin eğitimini almaları özendirilmeli ve desteklenmelidir.
- Müzik öğretmeni adaylarının öğretmenlik mesleğine yönelik tutumlarını geliştirmek amacıyla ilgili derslerde ve fakülte okul işbirliğine yönelik

çalışmalarda öğretmenlik mesleğinin önemi üzerinde daha fazla durulmalı ve müzik öğretmeni adaylarının mesleklerine dair vizyon oluşturmaları sağlanmalıdır.

- Müzik öğretmeni adaylarının mesleklerine yönelik tutumlarını geliştirebilmek için hizmet içindeki eğitim öğretim etkinliklerine lisans eğitimlerinin ilk yılından başlamaları ve bu etkinliklerin üst sınıflarda artarak devam etmesi sağlanmalıdır.
- Müzik öğretmeni adaylarının, bu mesleğe yönelik tutumlarını olumlu yönde geliştirmek amacıyla, öğretim süreçleri boyunca fakülte-okul işbirliğine dayalı, öğretmenlik mesleğine ilişkin bilgilendirme ve özendirmeye yönelik etkinlikler planlanmalı ve uygulanmalıdır.
- Müzik öğretmeni adaylarının öğretmenlik mesleğine yönelik tutumları öğrenme sürecine olumlu veya olumsuz olarak yansıdığından söz konusu tutumların bu sürecin başında, süreç devam ederken ve sürecin sonunda belirlenmeli ve değerlendirilerek eğitim öğretim etkinliklerine yön verilmelidir.
- Müzik öğretmenliğinin çalışma şartlarını ve günümüzdeki toplumsal statüsünü artırıcı çalışmalar yapılarak müzik öğretmeni adaylarını endişelendiren ve mesleki tutumlarını olumsuz etkileyen faktörler en aza indirilmelidir.
- Müzik öğretmenliği mesleği her türlü gelişme ve yeniliğe açık olmakla birlikte başarı için sürekli kendini geliştirmeyi gerektiren bir meslek olduğundan müzik öğretmeni adaylarına hizmet öncesinde gerekli çalışmaları yapabilme bilgi ve becerisini kazandırıcı çalışmalar/etkinlikler yapılmalıdır.
- Müzik öğretmeni adaylarının hiçbir fark gözetmeksizin (cinsiyet, mezun olunan lise türü v.b.) mesleki tutumlarını geliştirebilmek amacıyla hizmet öncesi eğitimden önceki eğitim kademelerinden başlamak sureti ile müzik öğretmenliği mesleğinin özelliklerini detaylı olarak anlatan, açıklayan rehberlik hizmetlerinin istenilen nitelikte olacak şekilde niceliği artırılmalıdır.

- Benzer çalışmalar, hizmet içi müzik öğretmenliğinin kalitesini arttırmaya yönelik olarak müzik öğretmenleri üzerinde de yapılmadır.

KAYNAKLAR

- Akbaşı ve diğerleri. (2009). *Eğitim Bilimine Giriş*. Kasım Kıroğlu, Cevat Elma (Editörler). Ankara: Pegem Akademi.
- Aksoy, M. E. (2010). Öğretmen Adaylarının Öğretmenlik Mesleğine İlişkin Tutumları (Gaziosmanpaşa Üniversitesi Örneği). *Sosyal Bilimler Araştırmaları Dergisi*, 2, 197-212.
- Aslan, D. AKYOL, K. A. (2006). Okul Öncesi Öğretmen Adaylarının Öğretmenlik Mesleğine Yönelik Tutumları ve Mesleki Benlik Saygılarının İncelenmesi. *Ç.Ü. Sosyal Bilimler Enstitüsü Dergisi, Cilt 15, Sayı 2*, 51-60.
- Atay, D. Y. (2003). *Öğretmen Eğitiminin Değişen Yüzü*. Ankara: Nobel Yayın Dağıtım.
- Ayarcı, K. R. (2007). *Sosyal Bilgiler Öğretmen Adaylarının, Öğretmenlik Mesleğine Karşı İlgi, Tutum ve Beklenti Düzeyleri*. Yayınlanmamış Yüksek Lisans Tezi. Celal Bayar Üniversitesi, Sosyal Bilimler Enstitüsü, Manisa.
- Aysu, B. (2007). *Okul öncesi öğretmen adaylarının öğretmenlik mesleğine karşı tutumlarının incelenmesi*. Yayınlanmamış Yüksek Lisans Tezi, Ankara Üniversitesi, Fen Bilimleri Enstitüsü, Ankara.
- Başaran, İ. E. (1978). *Eğitime Giriş*. Ankara: Bimş Matbaacılık.
- Başaran, S. S. (2010). *Müzik Öğretmeni Adaylarının Sürekli Kaygı Düzeyleri Müzik Öğretmenliğine Yönelik Tutumları ve Öz-Yeterlik Algularının Çeşitli Değişkenler Açısından İncelenmesi*. Yayınlanmamış Yüksek Lisans Tezi, Zonguldak Karaelmas Üniversitesi, Sosyal Bilimleri Enstitüsü, Zonguldak.
- Bulut, İ. (2009). Öğretmen Adaylarının Öğretmenlik Mesleğine İlişkin Tutumlarının Değerlendirilmesi (Dicle ve Fırat Üniversitesi Örneği). *Dicle Üniversitesi Ziya Gökalp Eğitim Fakültesi Dergisi, 14*, 13-24.
- Celep, C. ve diğerleri. (2005). *Meslek Olarak Öğretmenlik*. Ankara: Anı Yayıncılık.
- Çapa, Y., Çil, N. (2000). Öğretmen Adaylarının Öğretmenlik Mesleğine Yönelik Tutumlarının Farklı Değişkenler Açısından İncelenmesi. *Hacettepe Üniversitesi Eğitim Fakültesi Dergisi, 18*, 69-73.
- Çapri, B., Çelikkaleli, Ö. (2008). Öğretmen Adaylarının Öğretmenliğe İlişkin Tutum ve Mesleki Yeterlik İnançlarının Cinsiyet, Program ve Fakültelerine Göre İncelenmesi. *İnönü Üniversitesi Eğitim Fakültesi Dergisi, Cilt: 9, Sayı: 15, Bahar*, 33-53.

- Çelenk, S. (1988). *Eğitim Yüksekokulu Öğrencilerinin Öğretmenlik Mesleğine İlişkin Tutumları*. Yayınlanmamış Yüksek Lisans Tezi, Selçuk Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü, Konya.
- Çelikkaya, H. (2009). *Eğitim Bilimlerine Giriş-Eğitimcilik ve Öğretmenlik*. Ankara: Nobel Yayın Dağıtım.
- Erdem, A. R., Anılan, H. (2000). PAÜ Eğitim Fakültesi Sınıf Öğretmenliği Öğrencilerinin Öğretmenlik Mesleğine İlişkin Tutumları. *Pamukkale Üniversitesi Eğitim Fakültesi Dergisi, Sayı 7*, 146-152.
- Eren, E. (1993). *Yönetim Psikolojisi*. İstanbul: Beta Basım Yayım Dağıtım A. Ş.
- Ertuğrul, H. (2006). *Öğretmenin Başarı Kılavuzu*. İstanbul: Nesil Yayınları.
- Güdek, B. (2007). *Müzik Öğretmenliği Bilim Dalı, Eğitim Fakültesi Müzik Eğitimi Anabilim Dalı 1. ve 4. Sınıf, Öğrencilerinin Müzik Öğretmenliği Mesleğine Yönelik Tutumlarının Öğrenciye Ait Farklı Değişkenler Açısından İncelenmesi*. Yayınlanmamış Doktora Tezi, Gazi Üniversitesi, Eğitim Bilimleri Enstitüsü, Ankara.
- Komisyon. (1983). *Altı Yaş Çocuklarının Eğitim Öğretimi İçin Öğretmen Rehberi*. Ankara: MEB Yayınları.
- Küçükahmet, L. ve diğerleri (2000). *Öğretmenlik Mesleğine Giriş*. Ankara: Nobel Yayın Dağıtım.
- MEB. (1973). Milli Eğitimi Temel Kanunu. <http://mevzuat.meb.gov.tr/html/88.html> (11.02.2011).
- Oral, B. (2004). Eğitim Fakültesi Öğrencilerinin Öğretmenlik Mesleğine İlişkin Tutumları. *Eurasian Journal of Educational Research, Sayı: 15, Bahar*.
- Özdemir, S., Yalın, H. İ. (1999). *Öğretmenlik Mesleğine Giriş*. Ankara: Nobel Yayın Dağıtım.
- Özder, H., Konedralı, G., Zeki, C. P. (2010). Öğretmen Adaylarının Öğretmenlik Mesleğine Yönelik Tutumlarının Çeşitli Değişkenler Açısından İncelenmesi. *Kuram ve Uygulamada Eğitim Yönetimi Dergisi, Sayı: 62, Yaz*, 253-275.
- Özmenteş, G. (2006). Müzik Dersine Yönelik Tutum Ölçeğinin Geliştirilmesi. *İlköğretim Onlien, 5(1)*, 23-29.
- Sağlam, A. Ç. (2008). Müzik Öğretmenliği Bölümü Öğrencilerinin Öğretmenlik Mesleğine Yönelik Tutumları. *Yüzüncü Yıl Üniversitesi Eğitim Fakültesi Dergisi, Haziran, Cilt V, Sayı 1*, 59-69.
- Say, A. (2005). *Müzik öğretimi*. Ankara: Müzik Ansiklopedisi Yayınları.
- Süer, R. (1980). *Müzik Öğretmeni Yetiştiren Kurumlarda Öğretim*. Yayınlanmamış doktora tezi, Ankara Üniversitesi Eğitim Fakültesi, Ankara.
- Tanel, R., Şengören, S. K., Tanel, Z. (2007). Fizik Öğretmen Adaylarının Öğretmenlik Mesleğine İlişkin Tutumlarının Farklı Değişkenler Açısından İncelenmesi. *Pamukkale Üniversitesi Eğitim Fakültesi Dergisi (2) 22*, 1-9.

- Tanrıöğen, A. (1997). Buca Eğitim Fakültesi Öğrencilerinin Öğretmenlik Mesleğine Yönelik Tutumları. *Pamukkale Üniversitesi Eğitim Fakültesi Dergisi, Sayı 3*, 55-67.
- Temiz, Y. (2001). *Öğretmenlik Eğitim-Aydınlanma*. Bursa: Ezgi Kitabevi Yayınları.
- Temizkan, M. (2008). Türkçe Öğretmeni Adaylarının Öğretmenlik Mesleğine Yönelik Tutumları Üzerine Bir Araştırma. *Türk Eğitim Bilimleri Dergisi, Yaz, 6(3)*, 461-486.
- Türkoğlu, A. (2005). *109 Soruda Öğretmenlik Meslek Bilgisine Giriş*. İstanbul: Kare Yayınları.
- Uçan, A. (2005a). *İnsan ve Müzik İnsan ve Sanat Eğitimi*. Ankara: Evrensel Müzikevi.
- Uçan, A. (2005b). *Müzik Eğitimi*. Ankara: Evrensel Müzikevi.
- Uçan, A. (2010). *Başöğretmen Atatürk ve Cumhuriyet Öğretmeni*. Ankara: Anı Yayıncılık.
- Üstün, E., Erkan, S., Akman, B. (2004). Türkiye’de Okul Öncesi Öğretmenliği Öğrencilerinin Öğretmenlik Mesleğine Yönelik Tutumlarının İncelenmesi. *Manas Üniversitesi Sosyal Bilimler Dergisi, No: 10*, 129-136.

SUMMARY

All surroundings with alive, non-alive elements are effective in development of a person. Mentioned surroundings comprise economic, political, cultural institutions with which the person is related, especially the family. Within these institutions, the official responsibility of raising a child is on the institute of education, which means school. Accordingly, teacher is the person who is in charge of a child's education. (Küçükahmet et al, 2000, 2)

Teachers' attitude towards their professions is an important factor about how they perform the profession. The evaluation of attitudes is the most important data source on job satisfaction which plays an enormous role on teachers' doing their jobs effectively, productively, willingly and in a way that enables permanent learning.

For these reasons, in this research, detecting the attitudes of music teacher candidates towards the profession of teaching and the evaluation of these attitudes in terms of the university being attended, the class, type of the graduated high school and sex variables are aimed.

The research was designed in scanning model and the related data was collected by source scanning and “Attitude towards Teaching Scale”. In the research, the attitudes of music teacher candidates towards teaching profession were tried to be described.

The sample of the research comprises of randomly chosen (as central, near to the center, far to the center) music teacher candidates from 1st, 2nd, 3rd and 4th grades of music teaching departments of İnönü, Çanakkale Onsekiz Mart, Karadeniz Teknik and Niğde Universities.

In the theoretic base building stage of the research, literature scanning was performed. Besides, in order to determine the music teacher candidates’ in 1st, 2nd, 3rd and 4th grades of music teaching departments attitudes towards profession of teaching, the Likert style “Attitude towards Teaching Scale” (ATTS) developed by Tanrıöğen (1997) was applied to the candidates by getting permission from the scale developer researcher.

The reliability of the scale was tested by Cronbach Alpha and Guttman Split-half techniques and alpha consistency coefficient was estimated as .9408, and Guttman Split-half was .8635. (Tanrıöğen, 1997, 56). The reliability of the scale was tested by Cronbach Alpha and Guttman Split-half techniques again in the research and alpha consistency coefficient was estimated as .874, and Guttman Split-half was .798. In testing the differences among views, the level of meaningfulness is accepted as $\alpha= 0.05$.

According to the research findings;

- *The attitudes of music teacher candidates towards the profession are positive,*
- *The working conditions of music teaching are really heavy and that its social statue is not what is desired, worries music teacher candidates and affects their attitudes negatively,*
- *There are negativities in the music teacher candidates’ attitudes towards the studies necessary for their success in teaching profession.*

- *The attitudes of music teacher candidates towards teaching profession do not differ according to the studied university or class.*
- *The attitudes of music teacher candidates towards teaching profession differ according to the graduated high school type and sex.*
- *The attitudes of music teacher candidates, who are graduated from GSSL and who are female, towards teaching profession are more positive.*